

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

Hol kommune

Sammendrag av tilsynsrapport

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Hol kommune. Temaet er kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og gjennom dette bidra til å styrke barn og unges rettsstilling.

På bakgrunn av dokumentasjonen vi har mottatt i dette tilsynet, har vi ikke funnet brudd på regelverket.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag av tilsynsrapport	2
Innholdsfortegnelse	3
1 Innledning	4
1.1 Kort om Hol kommune	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
2 Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder	5
2.1 Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?	5
2.2 Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?	6
2.3 Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?	7
2.4 Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?	8
2.5 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?	8
2.6 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?	8
3 Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten	9
4 Dokumenter	11

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet,¹ der vi kontrollerer om barnehageloven med forskrifter blir oppfylt. Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.²³

1.1 Kort om Hol kommune

Hol kommune ligger i Hallingdal i Buskerud fylke og har ca. 4500 innbyggere. Kommunen har seks barnehager, fem kommunale og en privat.

Kommunen har organisert oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier.⁴ Barnehagemyndigheten har fått delegert oppgaven med å behandle søknader og fatte vedtak om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet til pedagogisk leder.

Ved rapporteringspunktet i BASIL per 15.12.2025 hadde barnehagemyndigheten innvilget dispensasjon fra utdanningskravet til pedagog for til sammen 4,2 årsverk.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er barnehagemyndighetens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder.

Undertema i tilsynet er

- Om kommunen behandler søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder i samsvar med regelverket, jf. forskriften § 3 første og tredje ledd, jf. barnehageloven 25, og forvaltningsloven § 17 og barnehageloven § 3.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder, og slik bidra til økt rettssikkerhet for barn i barnehagen.

Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2026.⁵

¹ Jf. barnehageloven § 54, og kommuneloven kapittel 30

² Jf. barnehageloven § 54, jf. personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav c, jf. personopplysningsloven § 1.

³ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside.](#)

⁴ Jf. barnehageloven § 11.

⁵ Jf. [Felles nasjonalt tilsyn med kommuner og privatskoler i 2026 | udir.no](#)

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte den 02.02.2026 tilsynsbrev til kommunen. Vi har undersøkt kommunens behandling av søknader om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder. For å kontrollere dette har vi sett på praksisen til kommen.

Kommunen ble pålagt å svare på egenvurdering og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen den 17.02.2026. Våre vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på opplysninger vi har fått fra denne informasjonen.

2 Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk leder

2.1 Opplyser barnehagemyndigheten saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon?

Rettslig krav

Barnehageloven stiller krav om utdanning for pedagogisk leder for å sikre at personalet har nødvendig kompetanse. Det er barnehageeieren som er ansvarlig for at barnehagen har en forsvarlig pedagogisk bemanning, og det er derfor barnehageeieren som kan søke om dispensasjon fra utdanningskravet.⁶ Det er barnehageeieren sitt ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon for å underbygge søknaden. En uttalelse fra styrer skal være vedlagt søknaden.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for å opplyse saken og må kontrollere at søknaden inneholder nødvendig informasjon.⁷ Dette kan blant annet være

- utlysningstekst
- utvidet søkerliste, eller tilsvarende informasjon om søkerne
- kvalifikasjoner til den som barnehageeieren søker dispensasjon for

Observasjoner og vurderinger

Både gjennom egenvurderingen og mottatt dokumentasjon ser vi at barnehagemyndigheten opplyser saken ved å innhente utlysningstekst, søkerliste og styrers vurdering av søkerne. Videre innhenter barnehagemyndigheten opplysninger om barnegruppens sammensetting og behov, oversikt over barnehagens totale pedagogiske bemanning og samtlende kompetanse.

På bakgrunn av mottatt dokumentasjon og opplysningene i egenvurderingen er det vår vurdering at barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten opplyser saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon.

⁶ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

⁷ Jf. forvaltningsloven § 17.

2.2 Vurderer barnehagemyndigheten om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må både vurdere om stillingen har vært offentlig utlyst, og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.⁸ Begge kravene må være oppfylt. Utlysningsteksten, antall utlysninger, om utlysningen er offentlig tilgjengelig, tidspunktet for utlysningen og søknadsfristen er momenter av betydning i vurderingen. Stillingen må være lyst ut på en slik måte at det blir allment kjent at stillingen er ledig, slik at mulige kandidater får en oppfordring til å søke og til å melde sin interesse.

Barnehageeieren må kunne dokumentere å reelt ha vurdert søkerne. Barnehageeieren må kunne redegjøre for hvorfor en søker som oppfyller utdanningskravet, ikke er ansatt, for eksempel fordi personen ikke er personlig egnet, eller ikke kan levere politiattest uten anmerkninger som påvirker muligheten for ansettelse i barnehager.

Observasjoner og vurderinger

Barnehagemyndigheten har som rutine å kontrollere og vurderer om utlysningsteksten angir at det gjelder stilling som pedagogisk leder og utdanningskravet etter barnehageloven. Videre kontrollerer barnehagemyndigheten hvor stillingen er annonsert, om utlysningen har hatt tilstrekkelig varighet og rimelig søknadsfrist. Barnehagemyndigheten kontrollerer også om stillingen eventuelt er lyst ut flere ganger og tidspunkt for utlysning. På bakgrunn av informasjonen vurderer barnehagemyndigheten om barnehageeier har gjennomført en reell og forsvarlig rekrutteringsprosess.

Videre opplyser barnehagemyndigheten at de gjør en kontroll av om det faktisk har meldt seg kvalifiserte søkere ved å innhente utvidet søkerliste, opplysninger om hvilke søkere som oppfyller utdanningskravet og dokumentasjon på at barnehageeier/styrer har vurdert søkerne.

I mottatt dokumentasjon ser vi at utlysningstekst og søkerliste er lagt ved søknadene. Videre må styrer opplyse i søknadsskjema hvor stillingen er lyst ut.

Vi vurderer at barnehagemyndighetens egenvurdering og mottatte søknader om dispensasjon sannsynliggjør at barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere.

⁸ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

2.3 Vurderer barnehagemyndigheten de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten må vurdere de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeieren søker dispensasjon for.⁹ Relevante momenter er hvilken utdanning og erfaring vedkommende har, og hvor lenge vedkommende har jobbet i barnehagen og med hvilke oppgaver.

Barnehagemyndigheten må vurdere om de kan innvilge dispensasjon sett i lys av hovedregelen om at pedagogiske ledere skal være utdannet barnehagelærere, og at barnehagen fortsatt skal være en pedagogisk virksomhet. Hvis barnehagen ikke har tilstrekkelig pedagogisk bemanning, kan det innebære en økt risiko for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med rammeplanen. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon.¹⁰

Observasjoner og vurderinger

Det fremkommer ikke i vedtakene hvorvidt barnehagemyndigheten har vurdert de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for og om innvilgelse av dispensasjon er til barnas beste.

I egenvurderingen opplyser barnehagemyndigheten at det blir gjort en vurdering av kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for, på bakgrunn av informasjonen i søknaden. Dette er informasjon om formell utdannelse, relevant arbeidserfaring, samt erfaring med veiledning av medarbeidere og foresatte. I vurderingen blir det også lagt vekt på hvor lenge vedkommende har vært ansatt i barnehagen.

Når det kommer til vurderingen av om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon, kan vi ikke se dette direkte av vedtakene. Barnehagemyndigheten opplyser imidlertid at styrer vurderer i søknaden hvordan dispensasjonen påvirker barnas omsorgs- og læringsmiljø, samt hvordan det vil bli kompensert for eventuelt manglende kompetanse. På bakgrunn av informasjonen vurderer barnehagemyndigheten om dispensasjonen bidrar til stabilitet og kontinuitet for barna, og om kandidatens kvalifikasjoner er tilstrekkelig for å sikre at barnehagetilbudet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Selv om barnehagemyndighetens vurderinger, ikke fremkommer direkte av vedtakene, finner vi det sannsynliggjort gjennom egenvurderingen, at barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for og om innvilgelse av dispensasjon er til barnets beste.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten vurderer de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for.

⁹ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹⁰ Jf. barnehageloven § 3.

2.4 Fatter barnehagemyndigheten vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om?

Rettslig krav

Vedtaket må inneholde informasjon om hvem dispensasjonen gjelder for, at den gjelder stillingen som pedagogisk leder, og i en bestemt barnehage.¹¹ Dispensasjonen er knyttet til den personen barnehageeier søker dispensasjon for, så lenge vedkommende har den konkrete stillingen i den konkrete barnehagen. Dette innebærer at dispensasjonen ikke vil være gjeldende hvis vedkommende bytter stilling, eller barnehage.

Observasjoner og vurderinger

Vi ser i vedtakene at det fremkommer hvilken barnehage dispensasjonen gjelder, navn på den personen dispensasjonen gjelder for og hvilken konkret stilling dispensasjonen gjelder.

Vi vurderer at opplysningene i vedtaket ivaretar kravene i barnehageloven.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om.

2.5 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med varighet på inntil ett år om gangen?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan kun innvilge dispensasjoner med en varighet på inntil ett år om gangen.¹²

Observasjoner og vurderinger

I mottatte vedtak ser vi at barnehagemyndigheten kun innvilger dispensasjon med en varighet på inntil ett år om gangen. Vi vurderer dermed at barnehagemyndighetens vedtak er i tråd med barnehageloven.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter vedtak med varighet på inntil ett år om gangen

2.6 Fatter barnehagemyndigheten vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår?

Rettslig krav

Barnehagemyndigheten kan stille vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket.¹³ Vedtaket kan kun inneholde rimelige og relevante vilkår ut fra kompetansen til vedkommende, og vilkår om hvordan barnehageeieren må sikre at

¹¹ Jf. forskriften § 3 tredje ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹² Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

¹³ Jf. forskriften § 3 første ledd, jf. barnehageloven § 25.

vedkommende blir i stand til å fylle stillingen. Vilklårene skal bidra til å redusere risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere hva som er til barnets beste.¹⁴

Observasjoner og vurderinger

Vi ser i mottatte vedtak at barnehagemyndigheten stiller vilkår om regelmessig faglig veiledning fra barnehagelærer, krav om oppfølging fra styrer, krav om deltakelse i relevante kompetansehevende tiltak og krav om tydelig organisering av ansvar og oppgaver i personalgruppa.

Vi kan imidlertid ikke se i vedtakene at barnehagemyndigheten har vurdert om vilklårene kan reduserer risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning. I egenvurderingen opplyser barnehagemyndigheten at det blir gjort en konkret vurdering av barnets beste, både når det kommer til om vilkår skal stilles og hvilke vilkår som er aktuelle. Det vurderes blant annet om vilklårene bidrar til tilstrekkelig pedagogisk kvalitet, forsvarlig planlegging, gjennomføring og vurdering, samt ivaretagelse av foreldresamarbeid og tverrfaglig samarbeid.

Det vår vurdering at mottatte vedtak og egenvurdering sannsynliggjør at barnehagemyndigheten stiller rimelige og relevante vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket. Videre finner vi det sannsynliggjort at barnehagemyndigheten vurderer om vilklårene er til barnets beste.

Konklusjon

Barnehagemyndigheten fatter med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår.

3 Kommunen kan gi tilbakemelding på tilsynsrapporten

Kommunen kan uttale seg om alt i rapporten, både vår beskrivelse av fakta, vår forståelse av loven, våre vurderinger og våre reaksjoner. Dersom kommunen mener rapporten inneholder feil, bør det begrunnes hvorfor.

Frist for tilbakemelding er 08.04.2026.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter.¹⁵

¹⁴ Jf. barnehageloven § 3.

¹⁵ Jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo 13.03.2026

Heidi Martinsen
tilsynsleder/seniorrådgiver

Asbjørn Evensen
seniorrådgiver

4 Dokumenter

Følgende dokumenter er lagt til grunn for tilsynet:

- Agenda styrerforum 14.01.2026
- Referat styrerforum 14.01.2026
- Barnehagemyndigheten – Normer og dispensasjoner styrerforum 14.01.2026
- MAL Søknadsskjema – Midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet
- MAL Vedtak - Dispensasjon fra utdanningskravet
- Rutine for søknad om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet
- Barnets beste-vurdering ved dispensasjon fra utdanningskravet i barnehagen
- Barnehagemyndighetens vurderingsskjema barnets beste vurdering
- Flytskjema dispensasjons fra utdanningskravet
- FB annonse Småttroll barnehage
- Skjermbilde Utlysning Småttroll barnehage
- Skjermbilde 2 utlysning Småttroll barnehage
- Skjermbilde 3 utlysning Småttroll barnehage
- Søkerliste Småttroll barnehage
- Søknad om dispensasjon fra utdanningskravet Småttroll barnehage
- Søknad om dispensasjon fra utdanningskravet 1 Dagali og Skurdalen barnehage
- Søknad om dispensasjon fra utdanningskravet 1. Hovet barnehage
- Søknad om dispensasjon fra utdanningskravet 2 Dagali og Skurdalen barnehage
- Søknad om dispensasjon fra utdanningskravet 2. Hovet barnehage
- Utlysningstekst og søkerliste barnehagene i Hol kommune
- Utlysningstekst og søkerliste Dagali og Skurdalen barnehage
- Vedtak dispensasjon fra utdanningskravet Småttroll barnehage
- Vedtak dispensasjon fra utdanningskravet 1 Dagali og Skurdalen barnehage
- Vedtak dispensasjon fra utdanningskravet 2 Dagali og Skurdalen barnehage
- Vedtak dispensasjon fra utdanningskravet 2. Hovet barnehage
- Vedtak om dispensasjon fra utdanningskravet 1 Hovet barnehage
- Egenvurdering barnehagemyndigheten i Hol kommune

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

